

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

9 – 15 Ocak 2025

SPK'den lisanslama ve sicil tutma esaslarına düzenleme

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), sermaye piyasasında faaliyette bulunanlar için "lisanslama ve sicil tutmaya" ilişkin düzenleme yaptı.

SPK tarafından hazırlanan Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar için Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, Tebliğin "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinin içeriği genişletilerek lisans gerektiren unvan ve görevlere sahip olacak kişiler ile lisansa tabi olmamakla beraber Kurulun düzenlemeleri çerçevesinde haklarında Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşuna (SPL) bildirim yapılması gereken kişilerin sicilinin tutulmasına ilişkin husus eklendi.

Dışarıdan hizmet sağlayanlara da lisans zorunluluğu getirildi

"Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 4'üncü maddede tanımlarda sadeleştirme yapılırken, Tebliğin 6'ncı maddesinde yer alan "Lisansa tabi personel" tanımına halka açık ortaklıklara ve sermaye piyasası kurumlarına dışarıdan hizmet sağlayan kurum ve kuruluşlarda çalışanların da ilgili lisanslara sahip olmaları gerektiği ilave edildi.

Yardımcı personel ile ilgili hususları düzenleyen Tebliğin 6'ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle birlikte kolektif yatırım kuruluşlarında portföy yöneticisi yardımcısı olarak çalışanların, portföy yöneticiliği için Kurul düzenlemelerinde aranan lisansları edinmesi halinde bu sürenin 5 yıla kadar uzayabileceği ve yardımcı personel olarak çalışacaklardan tecrübe koşulunun aranmayacağı bildirildi.

Tebliğin 11'inci maddesinde yapılan değişiklikle kağıt sınava ilişkin hususlar kaldırılırken, Tebliğin 12'nci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan aynı konudaki sınavlar arasında en az 60 gün olan süre 30 güne indirildi.

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

Tebliğde kâğıt ortamında yapılan sınavlara ilişkin hususların yer aldığı düzenlemeler yürürlükten kaldırılıp gerekli düzeltmeler yapıldı.

Sınav Kurulu ile ilgili hususları düzenleyen Tebliğin 15'inci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle birlikte Sınav Kurulu üye sayısı 7 üyeye çıkarılırken, üyelerin 5 tanesinin Kurulda geçen çalışma süreleri en az 8 yıl olan meslek personeli arasından seçileceği eklendi.

Lisansın askıya alınması veya iptal edilmesi başlıklı Tebliğin 18. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle birlikte lisansı askıya alınanların lisans konusu faaliyetlerine ilişkin takip ve denetiminde SPL kayıtlarının esas alınacağı hususu ilave edildi.

SPL'ye bildirim zorunlu hale getirildi

Tebliğın sicil tutma esaslarını düzenleyen 19'uncu maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliklerle birlikte lisansa tabi olmamakla beraber, Kurulun düzenlemeleri çerçevesinde haklarında SPL'ye bildirim yapılması gereken kişilerin göreve başlaması, görevden ayrılması, unvan ve görevinin değiştirilmesi ve benzeri her türlü değişikliği, keyfiyeti izleyen 10 iş günü içerisinde SPL'ye bildirimleri zorunlu hale getirildi.

Söz konusu personelin dışarıdan hizmet alımı kapsamında yatırım kuruluşları ve uzmanlaşmış diğer kuruluşlar bünyesinde istihdam edilmesi durumunda dışarıdan hizmet alan kurumun bildirim yükümlülüğünün devam edeceği belirtildi.

Ayrıca, fonlara ilişkin bildirim yükümlülüğünün fonun kurucusuna ait olduğu eklenirken, Tebliğin "Lisans gerektiren unvan ve görevler" başlıklı 25'inci maddesinin ikinci fıkrasında mevcut durumda yer alan sermaye piyasası kurumlarında ve halka açık ortaklıklara bu kurumlara dışarıdan hizmet sağlayan kurum ve kuruluşlar da ilave edildi.

Lisans Gerektiren Unvan ve Görevler başlıklı Ek-1 tablosunda yapılan değişiklikle Kolektif Yatırım Kuruluşları başlığı altına "Portföy Yöneticisi Yardımcısı", Kitle Fonlama Platformu başlığı altına "Yatırım komitesi üyelerinden en az biri (borçlanmaya dayalı faaliyet yürüten platformlar için) unvan ve görevleri ile gerekli lisans bilgisi eklendi.

Kolektif yatırım kuruluşlarında "Portföy Yöneticisi Yardımcısı" olarak görev alabilmek için Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 1 Lisansı'na sahip olunması gerektiği Tebliğ'e ilave edildi.

Bu düzenleme, portföy yönetimi süreçlerine destek veren personelin niteliklerini artırmayı ve sektöre daha donanımlı profesyoneller kazandırmayı hedefliyor.²

² Sermaye Piyasası Kurulundan: Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama Ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (Vıı-128.7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Vıı-128.7.G), Resmi Gazete, Sayı: 32776, 8 Ocak 2025. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/01/20250108-5.htm>

Devlet memurlarının 2025 yemek bedelleri belirlendi

Memurlardan bu yıl 10,25-41,80 lira, sözleşmeli personelden 12,47-49,97 lira öğle yemeği bedeli tahsil edilecek.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği Uygulama Tebliği, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Tebliğle, 2025 yılında öğle yemeği servisinden faydalanacak memurlar ile sözleşmeli personelden alınacak asgari yemek bedellerine ilişkin esaslar belirlendi.

Buna göre, yiyecek yardımının gerektirdiği giderler, yemek maliyetlerinin Ankara, İstanbul ve İzmir için üçte ikisini, diğer iller için yarısını aşmamak üzere kurum bütçelerine konulan ödeneklerle karşılanacak. Yemek bedelinin bütçeden karşılanamayan kısmı personelden alınacak.

Yemek bedelleri

15 Ocak 2025'ten 14 Ocak 2026'a kadar öğle yemeği servisinden faydalanacak memurlardan günlük 10,25 lira ile 41,80 lira arasında bedel tahsil edilecek. Sözleşmeli personel de aldıkları ücrete göre günlük 12,47 lira ile 49,97 lira arasında öğle yemeği bedeli ödeyecek.

Bu kapsamda günlük öğle yemeği ücreti, 600'e kadar (600 dahil) ek göstergeli görevlerde bulunan memurlardan 10,25 lira, 1700'e kadar (1700 dahil) ek göstergelilerden 17,42 lira, 2 bin 800'e kadar (2 bin 800 dahil) ek göstergelilerden 21,64 lira, 4 bin 200'e kadar (4 bin 200 dahil) ek göstergelilerden 28,04 lira, 5 bin 400'e kadar (5 bin 400 dahil) ek göstergelilerden 37,34 lira ve 5 bin 400'den daha yüksek ek göstergeli görevlerde bulunanlardan 41,80 lira olarak tahsil edilecek.

Sözleşmeli personelden aylık brüt sözleşme ücreti 26 bin 480 liraya kadar (bu tutar dahil) olanlardan günlük 12,47 lira, 44 bin 700 liraya kadar (44 bin 700 lira dahil) olanlardan günlük 21,64 lira, 61 bin 750 liraya kadar (61 bin 750 lira dahil) olanlardan günlük 39,27 lira ve 61 bin 750 liranın üzerinde olanlardan günlük 49,97 lira yemek bedeli alınacak.

Kuruluşlar, personelin kadro veya pozisyon unvanını, hizmetlerinin özelliğini, yemek maliyetlerini ve yemek servisinin farklı mahallerde daha iyi şartlarda sunulması gibi hususları dikkate alarak belirtilen miktarların üzerinde yemek bedeli tespit edebilecek.

Tebliğ, 15 Ocak'ta yürürlüğe girecek.³

³ Hazine ve Maliye Bakanlığından: Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği uygulama Tebliği (Sıra No: 2), Resmi Gazete, Sayı: 32777, 9 Ocak Perşembe, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/01/20250109-2.htm>

İki ödeme hizmetleri kuruluşunun faaliyet izni genişletildi

TCMB, D Ödeme Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri A.Ş. ile Turk Elektronik Para A.Ş.'nin faaliyet izninin kapsamını genişletti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2 ödeme hizmetleri şirketinin faaliyet izni kapsamının genişletilmesine karar verdi.

TCMB'nin D Ödeme Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri AŞ ve Türk Elektronik Para AŞ'nin faaliyet izni kapsamının genişletilmesine ilişkin kararı, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Karara göre, söz konusu şirketler, ödeme ve elektronik para ihracı hizmetlerini sunacak.

Söz konusu kararlar, Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun uyarınca alındı.⁴

Kamu işçisine ikramiye ödeme tarihi açıklandı

Kamu işçilerine 2025'te yapılacak ek ödemenin ilk yarısı Ocak, ikinci yarısı mart ayında verilecek.

Kamu işçilerinin ek ödemelerinin ne zaman yapılacağı belli oldu.

Devlet ve ona bağlı müesseselerde çalışan işçilere ilave tediye yapılmasına ilişkin 6772 sayılı Kanun kapsamına giren kurumlarda çalışan işçilere ek ödeme tarihlerini belirleyen Cumhurbaşkanlığı Kararı, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, bu kapsamdaki kamu işçilerine 2025'te verilecek ilave tediye'nin birinci yarısı 24 Ocak'ta, ikinci yarısı 24 Mart'ta ödenecek. Bu işçilerden maden işletmelerinin münhasıran yer altı işlerinde çalışanlarına ise 2025'te yapılacak ilave tediye'nin tamamı 23 Aralık'ta verilecek.⁵

⁴ Türkiye Cumhuriyeti merkez Bankasından: D Ödeme Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri AŞ ve Türk Elektronik Para AŞ'nin Faaliyet İzni Kapsamının Genişletilmesine İlişkin Karar, Resmi Gazete, Sayı: 32778, 10 Ocak 2025, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/01/20250110-3.pdf>

⁵ Cumhurbaşkanlığı Kararı, Karar Sayısı:9398, Resmi Gazete, Sayı: 32779, 11 Ocak 2025, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/01/20250111-4.pdf>

Petrol hakkına müteallik karar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG), Thrace Basın Natural Gas Türkiye Corporation, Corporate Resources Enerji AŞ ve Pinnacle Turkey Inc. şirketlerinin müştereken sahip olduğu Tekirdağ'daki petrol işletme ruhsatının süresini uzattı.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün (MAPEG) Petrol Hakkına Müteallik Kararı, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, Thrace Basın Natural Gas Türkiye Corporation, Corporate Resources Enerji AŞ ve Pinnacle Turkey Inc. şirketlerinin müştereken sahip olduğu Tekirdağ'daki petrol işletme ruhsatının süresi uzatıldı.

Söz konusu 327 hektar yüz ölçümüne sahip sahanın müşterek petrol işletme ruhsat süresinin sahanın mevcut rezerv durumu, yıllık üretim miktarı ile yatırım ve üretim programı dikkate alınarak 2 Aralık 2033'e kadar uzatılması kararlaştırıldı.⁶

Elektrikte tüketici hizmetleri için yeni kurallar

Elektrik piyasası tüketici hizmetleri yönetmeliğinde değişiklikler yapıldı.

Elektrik piyasası tüketici yönetmeliğinde değişiklikler yapan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) yönetmeliği ile birçok alanda düzenlemeler yapıldı.

Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelikle, yönetmeliğin tanım ve diğer maddelerinde "elektrik tüketimi düşük olan tüketicileri" ifade eden "yıllık tüketimi 100 bin kWh'nın altında olan tüketiciler" ibaresi ilgili maddelere eklendi.

Yönetmeliğe göre, Enerji Piyasaları İşletme AŞ, serbest tüketicilere enerji tedarikçileri tarafından sunulan ikili anlaşma tekliflerini incelemelerine, karşılaştırabilmelerine ve tedarikçilerle ikili anlaşma kurabilmelerine imkân sağlayan bir platform kuracak.

⁶ Enerji Ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden Ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünden: Petrol Hakkına Müteallik Karar, Resmi Gazete, Sayı:32780, 12 Ocak Pazar, <https://www.resmigazete.gov.tr/ilanlar/eskiilanlar/2025/01/20250112-4-4.pdf>

Tedarikçiler tarafından söz konusu platforma teklif verilmesi hâlinde, bu teklifin ilgili tüketiciler tarafından kabul edilmesiyle ikili anlaşma kurulabilecek.

Dağıtım şirketi tarafından, tüketicinin engellemesi nedeniyle sayaca ulaşılmaması durumunda bunun belgelenmesi sonrası, sonradan düzeltilmek kaydıyla, kullanım yerine ait aynı dönem geçmiş tüketim verileri, bulunmaması halinde ise benzer tüketim yerlerinin aynı döneme ait tüketim verileri dikkate alınarak tüketim faturası düzenlenebilecek.

Görevli tedarik şirketleri veya hizmet alımı yapılan kişiler tarafından faturaların tahsilat işlemi sebebiyle tüketicilerden herhangi bir ad altında bedel talep edilemeyecek.

Tedarikçiler, tüketicilere güncel ve geçmiş tüketim faturalarını, benzer tüketicilerle tüketim karşılaştırma bilgisini internet sitesinde ve mobil uygulamalarında sunmakla yükümlü olacak.

Kaçak elektrik için düzenlemeler

Kaçak elektrik tespit ve tahakkuk işlemleri için su, doğalgaz ve internet gibi şebeke/altyapı kuruluşlarından sağlanan bilgiler kullanılabilir.

Bu kullanıcılara ait sayaç dışarıdan tüketicinin müdahalesinin mümkün olmadığı bir kesme sistemi içeren sayaçla değiştirilebilecek veya elektriğin tüketici tarafından bağlanmasını önleyecek teknolojik yöntemler uygulanabilecek.

EPDK tarafından belirlenen yüksek kayıplı şirketlerin lisansları kapsamında yer alan dağıtım bölgelerinde, kaçak kullanımın yüksek olması veya ilgili görevli tedarik şirketi tarafından borçtan dolayı kesme talebinin toplam tüketici sayısının yüzde 50'sinden fazla olması durumunda; dağıtım tesisine bağlı düzenli tüketicilerin enerji tedarikinin sağlanması şartıyla, fider bazlı enerji kesintisi yapılabilecek.

Kaçak elektrik enerjisi tüketim miktarının hesaplanmasında ortalama günlük çalışma saatleri; Mesken amaçlı kullanım yerlerinde 5 saat, tarımsal faaliyet amaçlı kullanım yerlerinde 8 saat, sanayi tüketimi amaçlı kullanım yerlerinde; tek vardiya çalışanlar için 7 saat, 2 vardiya çalışanlar için 14 saat, 3 vardiya çalışanlar için 21 saat, vardiya tespiti yapılamayan tüketicilerde 12 saat, turistik tesisler, akaryakıt istasyonları ve hastaneler için 10 saat, AVM'ler, soğuk hava depoları ve araç şarj istasyonları için 12 saat, diğer tüketicilerde 8 saat olarak kabul edilecek.⁷

⁷ Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan: Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı:32782, 14 ocak 2025, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/01/20250114-3.htm>

Ticaret Bakanlığı 2025'te uygulamada olacak düzenlemeleri açıkladı

Ticaret Bakanlığı 2024 yılında çıkarılmış ve 2025 yılında uygulamada olacak iç ticaret düzenlemeleriyle ilgili açıklamada bulundu. Bakanlık, haksız fiyat değerlendirmesi, perakende ticaret, sebze-meyve ticareti, otomotiv, emlak ve elektronik ticaret ile ilgili düzenlemeleri devreye aldı.

Ticaret Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, 2025 yılında da uygulamada olacak iç ticaret düzenlemeleri şöyle sıralanıyor:

1. Haksız fiyat değerlendirme

Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişiklik ile cezaların etkinliğinin ile caydırıcılığının artırılması amacıyla fahiş fiyat artışı cezasının üst sınırı 1 milyon TL'ye ve stokçuluk cezasının üst sınırı ise 12 milyon TL'ye artırıldı; bir takvim yılında 3 defa stokçuluk cezası alanların iş yerlerinin 6 güne kadar kapatılması mümkün hale getirildi.

2. Perakende ticaret

6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve Perakende Ticarete Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmelik'te yapılan haksız ticari uygulamalar ve ödeme sürelerine yönelik değişiklikler yürürlüğe girdi.

250 m²'den fazla satış alanına sahip zincir mağaza şubelerinde glutensiz tatlı atıştırmalık, tuzlu atıştırmalık, un; 400 m²'den fazla satış alanına sahip şubelerde ise bahse konu ürünlere ilave olarak glutensiz ekmek, makarna gibi ürünlerinin satışa sunulmasına yönelik Glütensiz Gıda Ürünü Satış Yükümlülüğü Getirilmesine İlişkin Tebliğ yürürlüğe girdi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK) tarafından alınan kararlarla uyumlu bir uygulama oluşturmak üzere Perakende Ticarete Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmeliğin 12/B maddesinin ikinci fıkrasındaki cep telefonu satışları ile üçüncü fıkrasındaki taşıt satışları için uygulanan vade ve tutar sınırlamalarında güncelleme yapılarak yenilenmiş ürün kategorisinde yer alan ve fiyatı 25 bin TL üzerinde olan cep telefonları ile sıfır ürün kategorisinde yer alan ve fiyatı 20 bin TL üzerinde olan cep telefonları için 3 ay taksit yapılabilmesi imkânı getirildi. Taşıt satışlarında taksitlendirme aralıklarının nihai fatura değerleri; alt eşiği 400 bin TL, üst eşiği ise 2 milyon TL olacak şekilde yükseltildi.

3. Sebze ve meyve ticareti

5957 sayılı Kanunda yapılan değişiklik ile kapalı pazar yerlerindeki satış yerlerinin sınırlı ayni hak yöntemi ile kiralama usulü kaldırıldı.

Bakanlık genelgeleri ile sebze ve meyve ticaretine ilişkin düzenlemeler yapılarak üretici örgütü belgesi almak için aranan sebze ve meyve üreten ortak veya üye sayısı 50'den 25'e düşürülmüş; üreticiye ödenecek mal bedelinden, hamaliye ücreti ve benzeri bir kesinti yapılamayacağı, toptancı halinden mal satın alanların hamaliye hizmeti almaya veya bu hizmeti almadan ücret ödemeye zorlanamayacağı düzenlendi.

5957 sayılı Kanun kapsamında 2025 yılında hal hakem heyetlerinde uygulanacak parasal sınır 887 bin 9 TL olarak tespit edildi.

4. Otomotiv sektörü

Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik ile tescilsiz motorlu kara taşıtlarının ticareti kapsama alınarak, distribütörler, distribütörler harici taşıt ithal edenler, yetkili satıcılara yönelik kural ve yükümlülükler getirildi; elektronik ortamda yapılan ihalelerin güvenli ve şeffaf bir şekilde gerçekleşmesi amacıyla ihale öncesine, sürecine ve kesinleşmesine ilişkin ihale platformları tarafından uyulması gereken asgari kurallar belirlenmiş; yetki belgesi alınması için gerekli olan şartlar arasından iş yeri açma ve çalışma ruhsatı çıkarılarak 1 Mart 2025 tarihine kadar yapılacak yetki belgesi başvurularına lise mezuniyeti şartından muafiyet getirildi.

Otomotiv sektöründe 6 ay – 6 bin km pazarlama ve satış kısıtlaması ile ilan kısıtlamasının uygulama süresi 1 Temmuz 2025'e kadar uzatıldı.

5. Emlak sektörü

Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelikte değişiklik yapılarak, 14 Mayıs 2024 tarihinden önce taşınmaz ticaretine ilişkin gelir veya kurumlar vergisi ya da meslek odası kaydı bulunan işletme ve sözleşmeli işletmelerde 31 Aralık 2024 tarihine kadar yapılan yetki belgesi başvurularında, mesleki deneyim şartının aranmayacağı hükme bağlandı. Ayrıca, bahse konu düzenlemenin Bakanlığımıza verdiği yetki kapsamında söz konusu hükümde 31 Aralık 2024 olarak belirtilen başvuru süresi 6 ay (30.06.2025 tarihine kadar) uzatıldı.

6. Elektronik ticaret

Elektronik ticaret mevzuatı uyarınca ticari faaliyette bulunan hizmet sağlayıcılar için getirilen yükümlülükleri, uygulamada yerine getiren entegratörlerin Bakanlığımızca yetkilendirilmelerine ilişkin hazırlanan Ticari Elektronik İletim Yönetim Sistemi Entegratörleri Hakkında Tebliğ yürürlüğe girdi.

Yerli elektronik ticaret pazar yerlerinin yurt dışı satışlarının teşvik edilmesi, rekabetçi güçlerinin, istihdam yaratma potansiyellerinin ve yüksek teknoloji yatırımlarının artırılmasına yönelik Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da değişiklik yapıldı.⁸

⁸ Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı, 2024 Yılında Çıkarılmış ve 2025 Yılında Uygulamada Olacak İç Ticaret Düzenlemeleri, 14 Ocak 2025, <https://ticaret.gov.tr/haberler/2024-yilinda-cikarilmis-ve-2025-yilinda-uygulamada-olacak-ic-ticaret-duzenlemeleri>